

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در فروردین ماه سال ۱۴۰۳

بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۷۸۴

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در فروردین ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل سازی)

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

ویراستار ادبی: سیده مرضیه موسوی راد

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۲/۲۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۱	خلاصه مدیریتی.....
۲	۱. مقدمه.....
۳	۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی.....
۴	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۶	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات.....
۷	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو.....
۹	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه.....
۱۰	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر.....
۱۱	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو.....
۱۲	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی.....
۱۴	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی.....
۱۵	۶. جمع‌بندی.....
۱۶	پیوست.....
۱۹	پی‌نوشت.....
۱۹	منابع و مآخذ.....

فهرست جداول

۴	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳.....
۱۶	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها.....
۱۷	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها.....
۱۸	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳.....

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۳
- نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۳
- نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۴
- نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۵
- نمودار ۵. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۶
- نمودار ۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۷
- نمودار ۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۷
- نمودار ۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۷
- نمودار ۹. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۸
- نمودار ۱۰. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۸
- نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۸
- نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۹
- نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۹
- نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۹
- نمودار ۱۵. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۱۰
- نمودار ۱۶. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۰
- نمودار ۱۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۱۱
- نمودار ۱۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۱
- نمودار ۲۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- نمودار ۲۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۱۲
- نمودار ۲۲. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی- فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳..... ۱۳
- نمودار ۲۳. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۱۳
- نمودار ۲۴. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۱۵
- نمودار ۲۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۳۹۵=۱۰۰)..... ۱۵
- نمودار ۲۶. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۵
- نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۵

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در فروردین ماه سال ۱۴۰۳ بخش صنعت و معدن

چکیده

در فروردین ماه سال ۱۴۰۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بوری کاهش ۱/۳ درصدی و شاخص فروش افزایش ۱/۵ درصدی را تجربه کرده است، ضمن آنکه شاخص تولید و فروش در فروردین ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۳/۶ و ۳۳/۹ درصدی مواجه شده است که مطابق انتظارات ناشی از کاهش فعالیت‌های بخش صنعت در تعطیلات فروردین ماه است. همچنین، طبق روال دوره‌ای در فروردین ماه اکثر رشته فعالیت‌های بخش صنعت با کاهش شاخص روبرو بوده‌اند.^۱

در فروردین ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید رشته فعالیت خودرو و قطعات کاهش ۲۳/۸ درصدی و شاخص فروش افزایش ۹/۳ درصدی داشته است. همچنین، شاخص تولید و فروش رشته فعالیت شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۲ و ۵/۷ درصدی داشته است.

در فروردین ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بوری افزایش ۱/۴ درصدی داشته و همچنین رشد نقطه به نقطه با افزایش ۰/۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۸/۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در فروردین ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و میزان ۲۰/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت، به دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بوری را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این در حالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

۱. به دلیل فصلی بودن آمار تولید و فروش و غیرقابل مقایسه بودن آمار فروردین ماه نسبت به اسفندماه، آمارها نسبت به ماه قبل در پیوست گزارش خواهد شد.

یافته‌های کلیدی

طی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱/۳ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «لاستیک و پلاستیک» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۷/۸ درصدی مواجه شده است.

طی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش

۱/۵ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «شیمیایی (به‌جز دارو)» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سایر کانی غیرفلزی» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۷/۵ درصدی مواجه

شده است.

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۴ درصدی داشته و همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۰/۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۸/۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و میزان ۲۰/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به‌دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

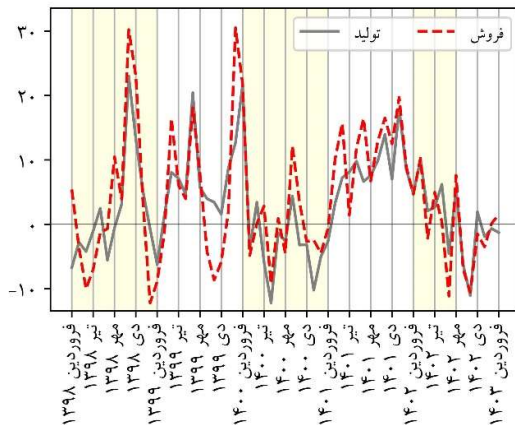

شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به‌صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به‌صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد [۱]. در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

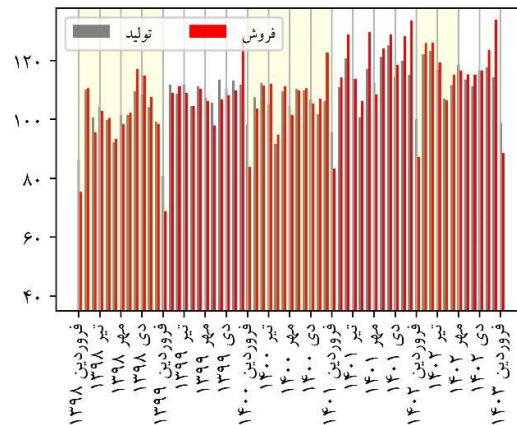
۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۱/۳ درصدی و شاخص فروش افزایش ۱/۵ درصدی را تجربه کرده است، ضمن آنکه شاخص تولید و فروش در فروردین‌ماه ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۳/۶ و ۳۳/۹ درصدی مواجه شده است که مطابق انتظارات ناشی از کاهش فعالیت‌های بخش صنعت در تعطیلات فروردین‌ماه است. همچنین، طبق روال دوره‌ای در فروردین‌ماه اکثر رشته‌فعالیت‌های بخش صنعت با کاهش شاخص روبرو بوده‌اند.

نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)

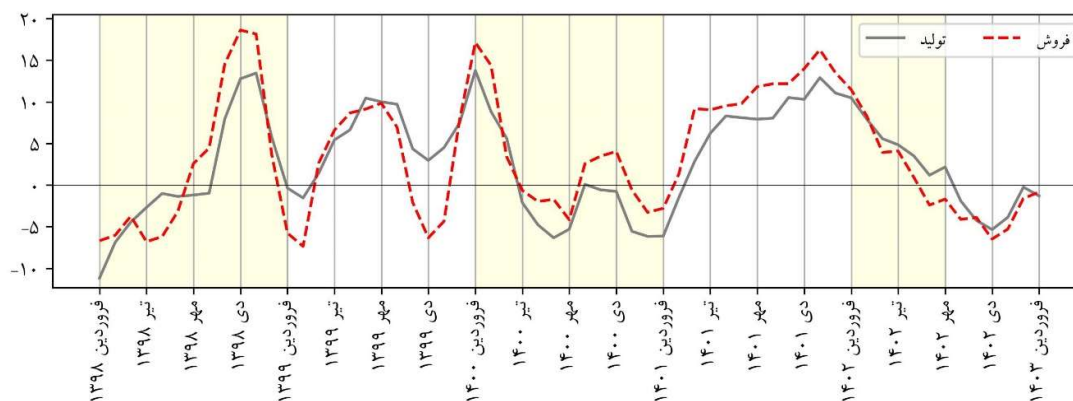

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۱/۳ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۰/۹ درصدی را نشان می‌دهند.

نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش

فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش		شاخص تولید		رشته‌فعالیت‌های منتخب ^۱ صنعت
رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۱/۵	-۳۳/۹	-۱/۳	-۱۳/۶	صنعت
۵/۷	-۱۶/۹	۴/۲	۱۵/۱	شیمیایی به‌جز دارو
۴/۷	-۲۶/۶	-۲/۹	۲/۵	فلزات پایه
۹/۳	-۶۰/۷	-۲۳/۸	-۴۶/۸	خودرو و قطعات
-۷/۵	-۱۱/۰	۱۷/۸	۱۵/۵	معدن

مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی

فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «سایر کانی غیرفلزی» و «تجهیزات برقی» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «دارو» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته‌اند.

۱. اطلاعات سایر رشته‌فعالیت‌ها در بخش پیوست آمده است.

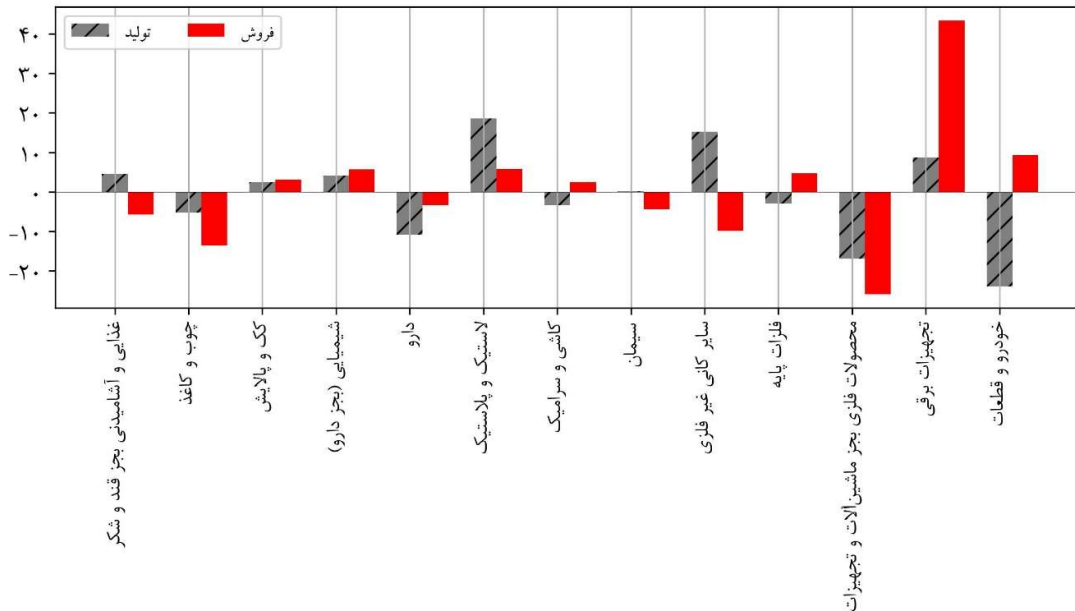

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی، ۷ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «خودرو و قطعات» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «چوب و کاغذ» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته فعالیت‌های صنعتی در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳

(درصد)^۱

نسبت به ماه مشابه سال قبل

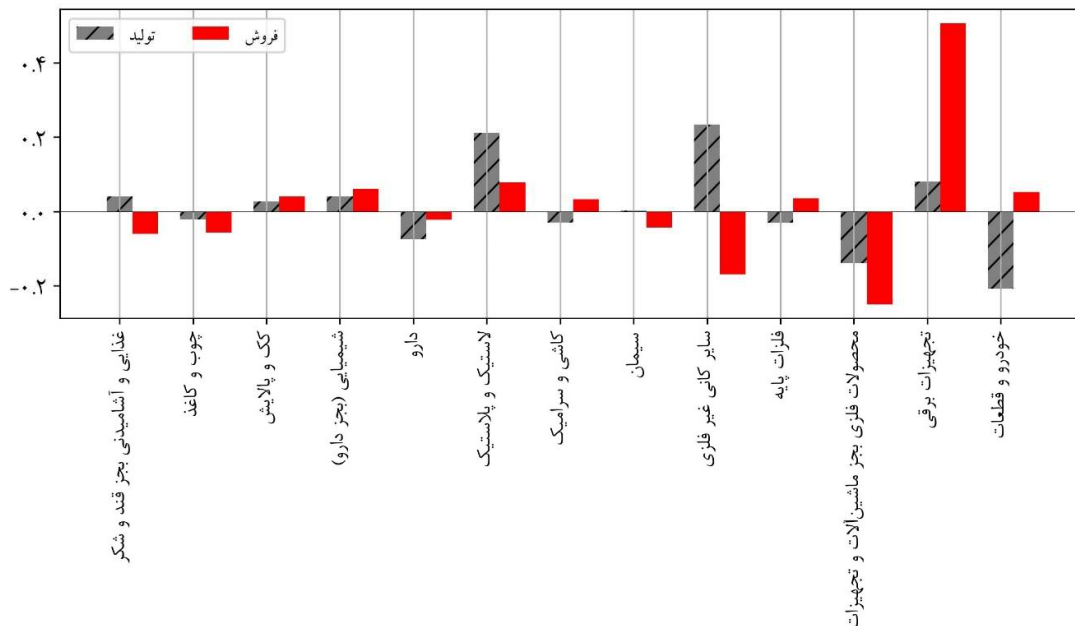
مأخذ: همان.

طی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «لاستیک و پلاستیک» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «شیمیایی (به جز دارو)» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سایر کانی غیرفلزی» و «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

۱. همان‌طور که در گزارش پشتیبان بیان شده است، در رشته فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات چهار شرکت در بورس پذیرش شده‌اند و لذا اولاً، شاخص بنگاه‌های بورسی این صنعت گویای وضعیت این بخش از اقتصاد نیست و ثانیاً، به دلیل تعداد کم بنگاه‌ها احتمال نوسان زیاد در این رشته فعالیت بیشتر است. برای نمایش بهتر اطلاعات در نمودارها، این رشته فعالیت از نمودارهای ۴ و ۵ حذف شده است.

نمودار ۵. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

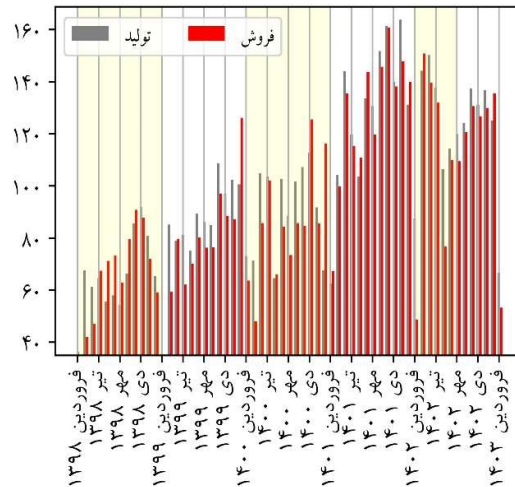
در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» به دلیل اثرپذیری از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی در واردات نهاده‌های آنها پرداخته شده است.

۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

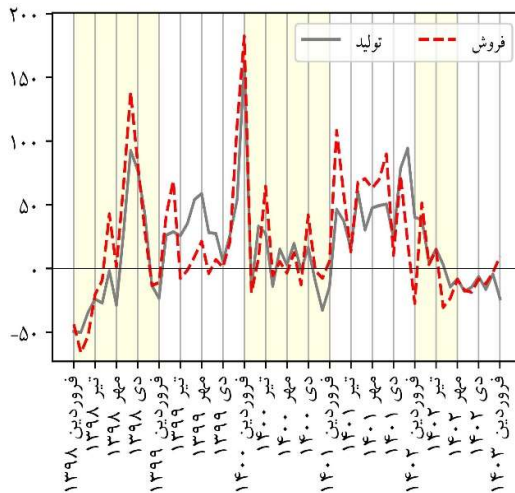
در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲۳/۸ درصدی و شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۳ درصدی داشته است. همان‌طور که در نمودار ۸ نشان داده شده، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و تنها شاخص فروش زیربخش «خودرو سنگین» افزایش یافته است.

نمودار ۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۳۹۵=۱۰۰)

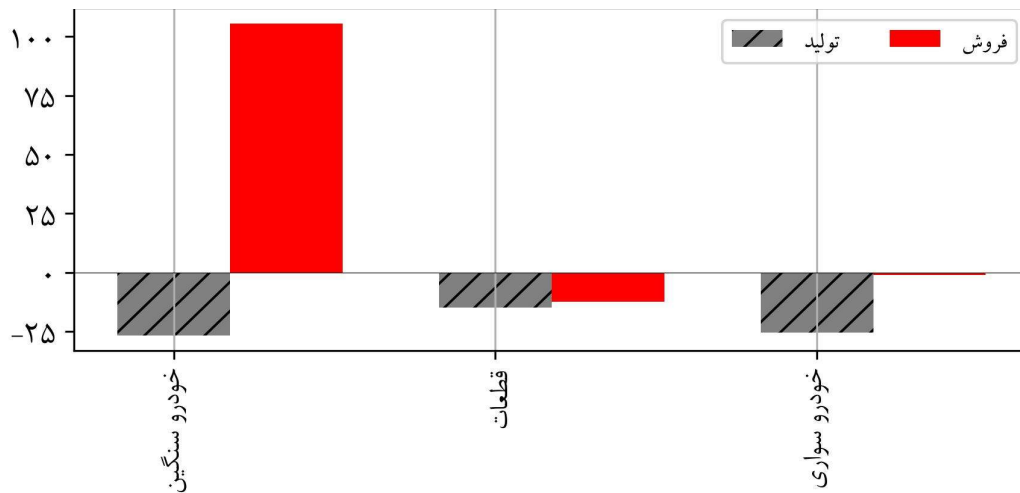

نمودار ۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

مأخذ: همان.

نمودار ۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

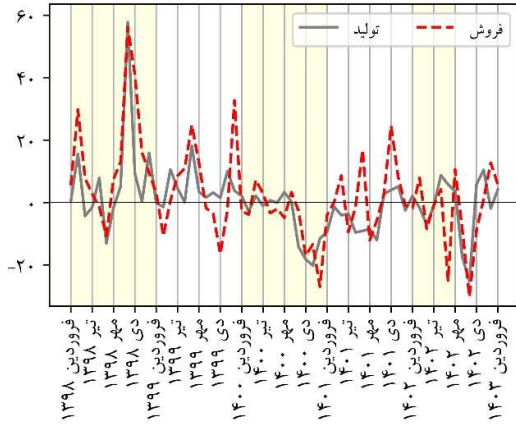

مأخذ: همان.

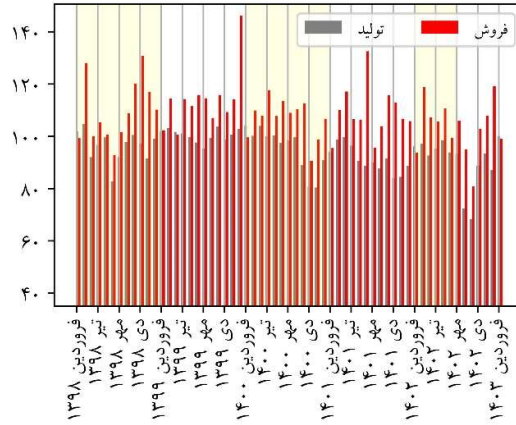
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۲ درصدی و شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۵/۷ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص فروش تحت‌تأثیر افزایش فروش زیربخش «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» و «سایر» رشد مثبتی داشته است.

نمودار ۱۰. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (درصد)

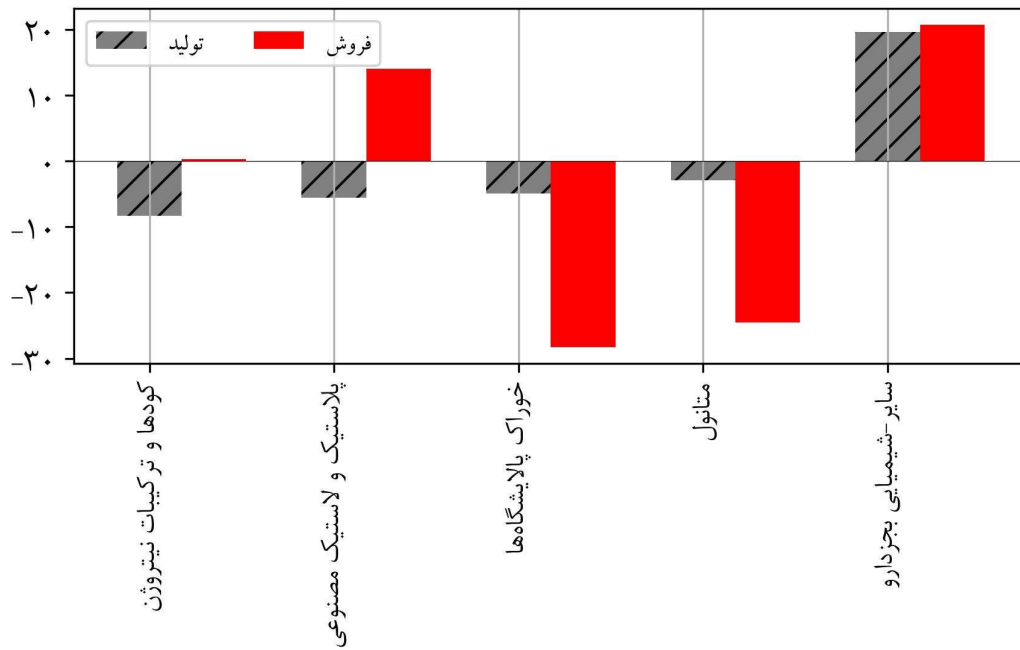

نمودار ۹. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

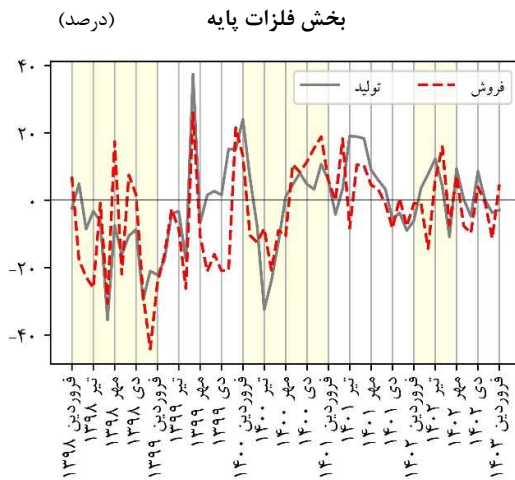
مأخذ: همان.

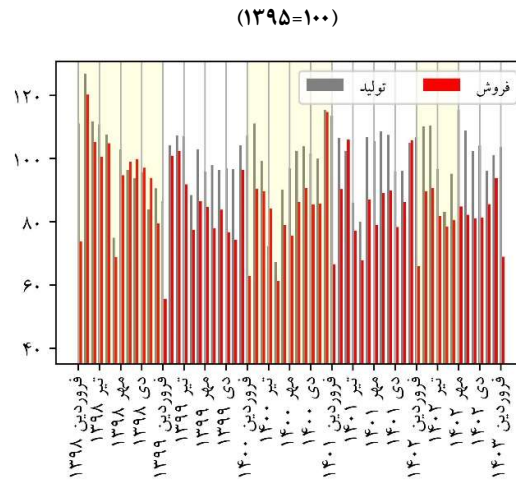
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲/۹ درصدی و شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۷ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۴، نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید زیربخش «پروفیل» و «سایر» کاهش یافته و در مقابل شاخص فروش زیربخش «ورق» و «سایر» افزایش یافته است.

نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش

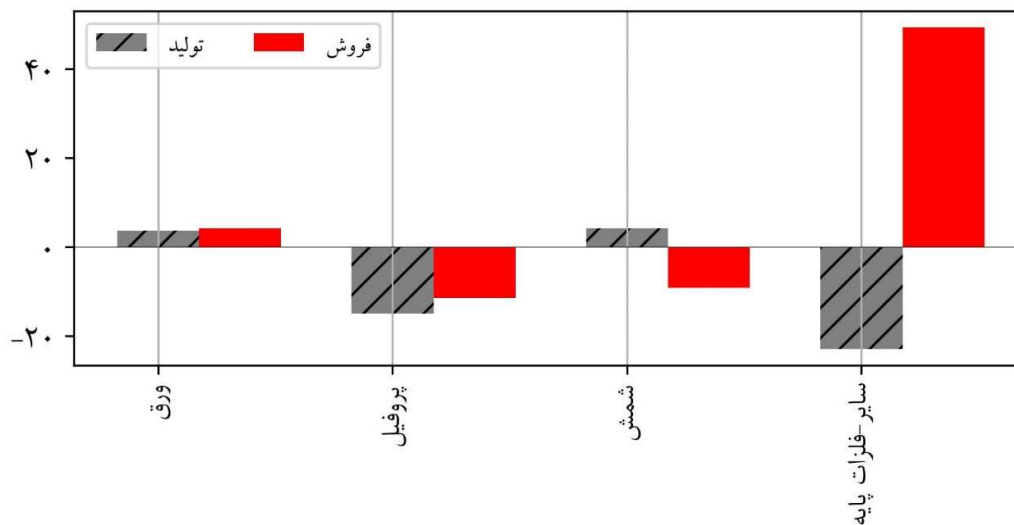

نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه

مأخذ: همان.

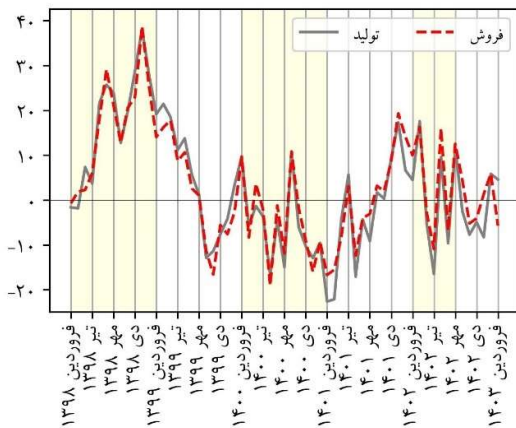
نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

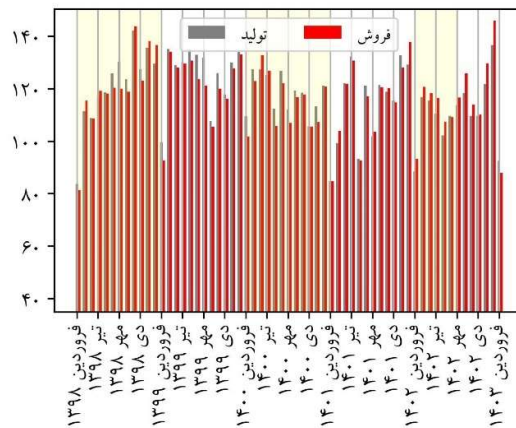
مأخذ: همان.

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۴/۶ درصدی و شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۵/۷ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۷ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش زیربخش «روغنی‌ها» افزایش یافته است.

نمودار ۱۶. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (درصد)

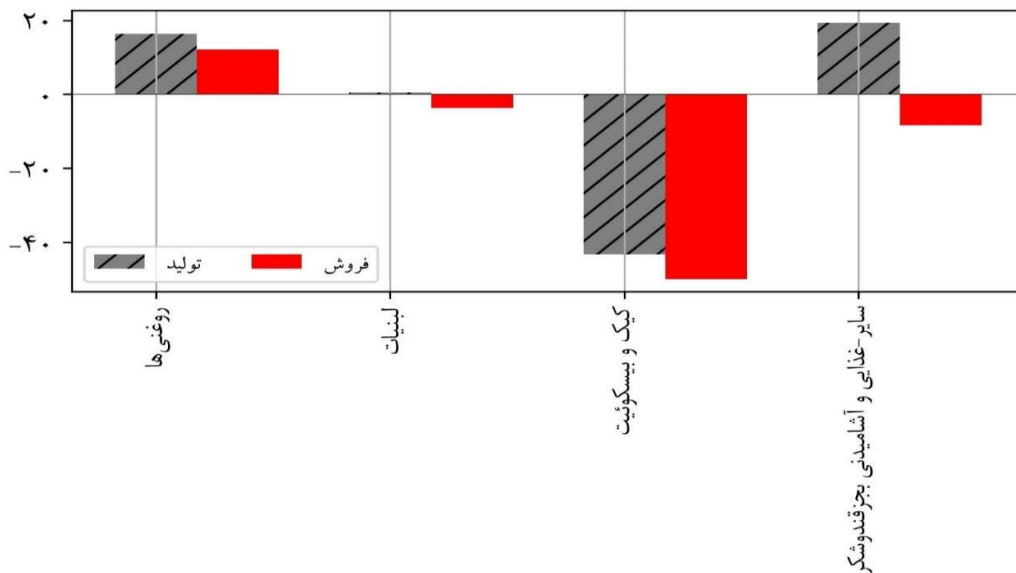

نمودار ۱۵. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

نمودار ۱۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

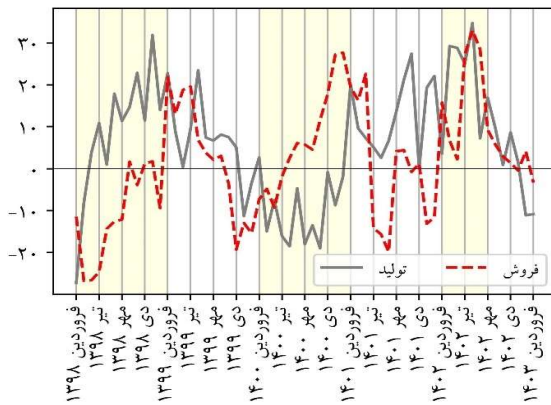

۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۰/۸ درصدی و شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۳ درصدی داشته است. طبق نمودار ۲۰ نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید و فروش زیربخش «قرص و کپسول» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است.

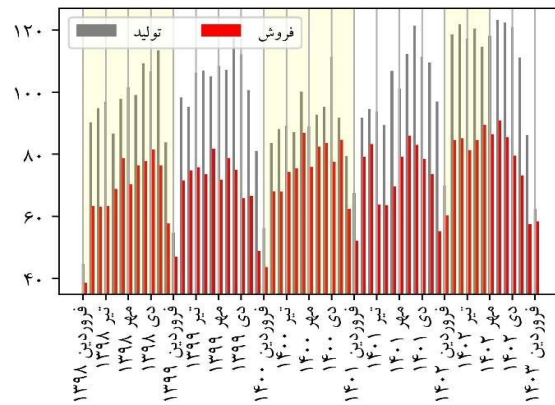
نمودار ۱۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و

فروش بخش دارو (درصد)

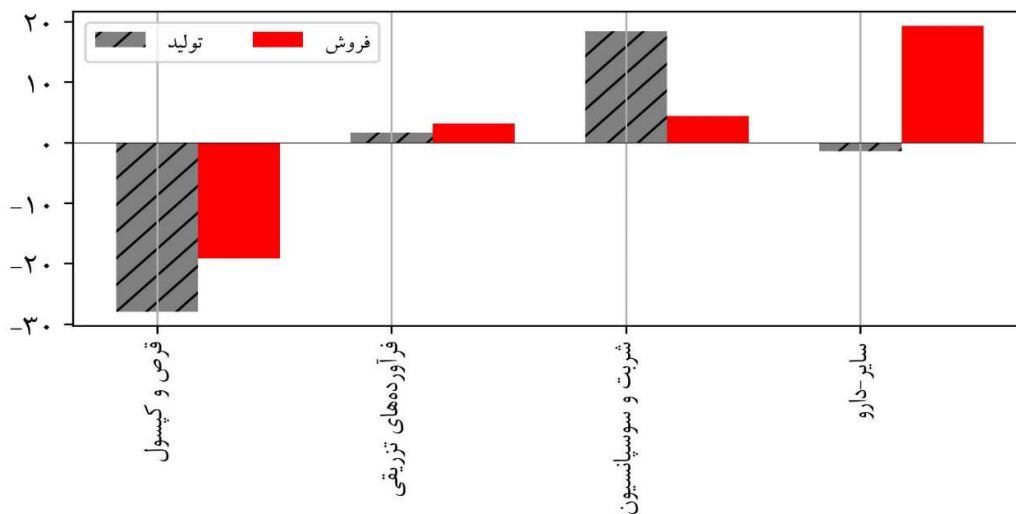
نمودار ۱۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو

(۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

نمودار ۲۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

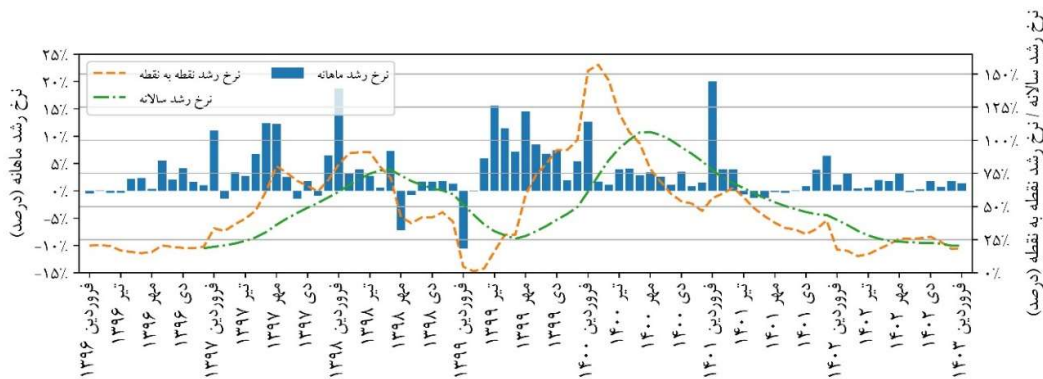

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۴ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با افزایش ۰/۳ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۸/۴ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و میزان ۲۰/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

نمودار ۲۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه» و «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات» و «سایر کانی غیرفلزی» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

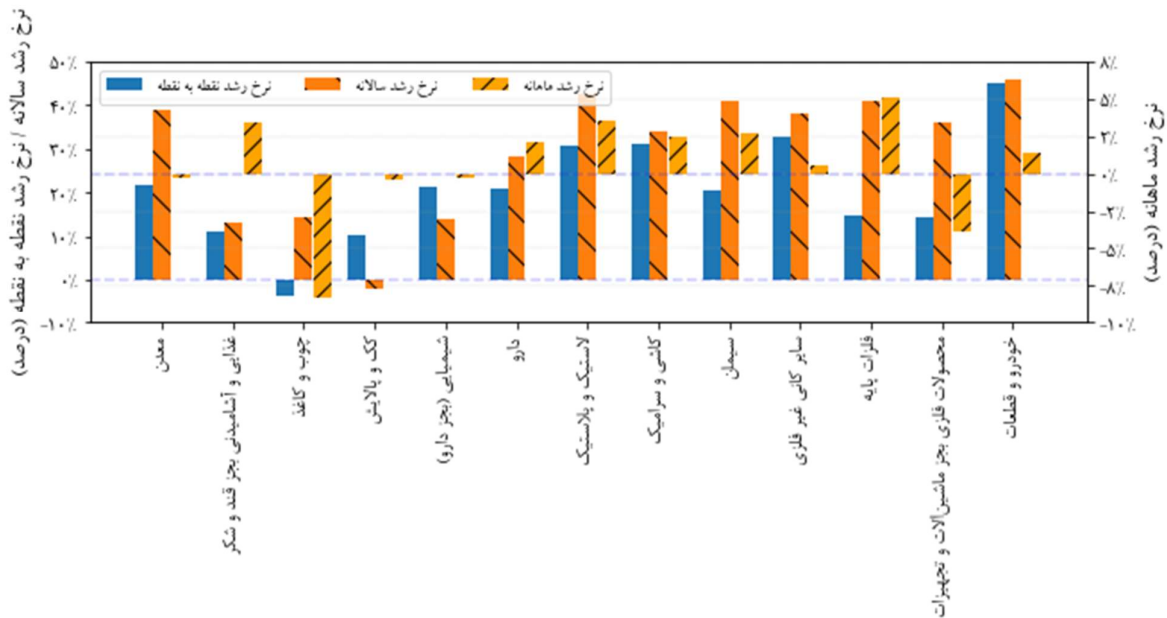
۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.

۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.

۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

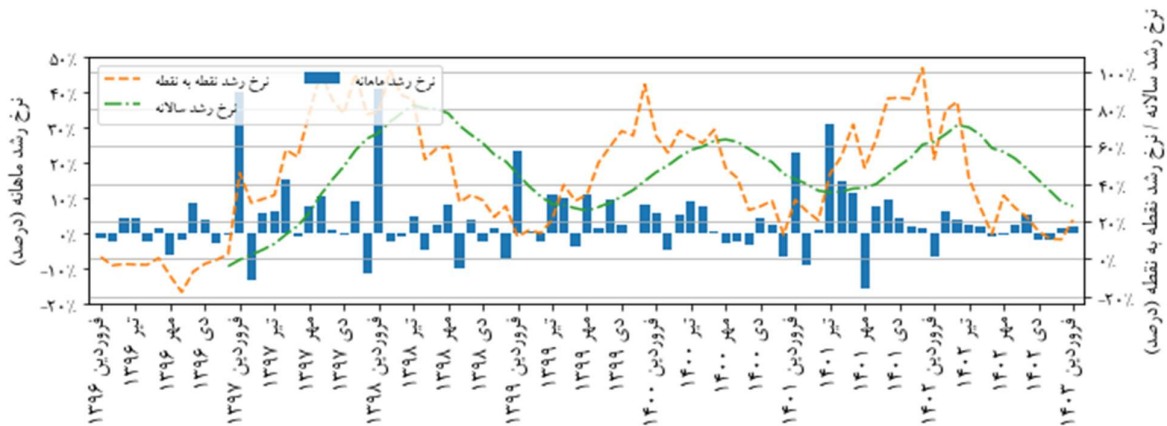
نمودار ۲۲. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بوری - فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳

مأخذ: همان.

رشته‌فعالیت دارو در فروردین‌ماه، نرخ رشد ماهیانه مثبت ۲ درصدی داشته است. گفتنی است، رشد نقطه‌به‌نقطه رشته‌فعالیت دارو نسبت به ماه پیش افزایش یافته و به ۲۰ درصد رسیده و میانگین سالیانه قیمت نیز ۲۸ درصد افزایش یافته است.

نمودار ۲۳. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

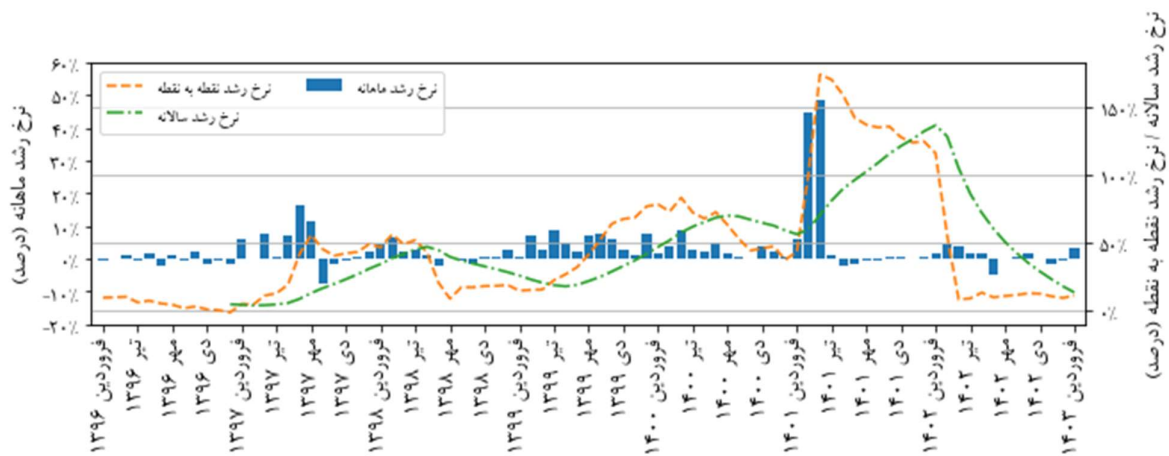

مأخذ: همان.

یکی از رشته‌فعالیت‌های دیگری که در ماه‌های ابتدایی سال ۱۴۰۱ مشمول حذف ارزش ترجیحی شد، رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بود. بررسی روند قیمت‌ها در این رشته‌فعالیت هم بعد از گذشت چند ماه از اعمال این سیاست جالب توجه است:

مطابق نمودار ۲۴، با حذف ارز ترجیحی مواد اولیه رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر، رشد ماهیانه شاخص قیمت این رشته‌فعالیت در اردیبهشت و خردادماه سال ۱۴۰۱ به حدود ۴۵ و ۵۰ درصد رسید، اما در ماه‌های بعد و پس از تخلیه اثر این شوک به شدت کاهش یافت، همچنین پس از افزایش در ماه‌های اخیر، در فروردین‌ماه رشد ماهیانه ۳/۴ درصدی داشته است. از طرفی رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص قیمت در این رشته‌فعالیت در فروردین‌ماه به ۱۰/۸ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه قیمت در این رشته‌فعالیت از فروردین‌ماه نزولی بوده و به ۱۳/۲ درصد رسیده است.

نمودار ۲۴. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۰۰=۱۳۹۵)

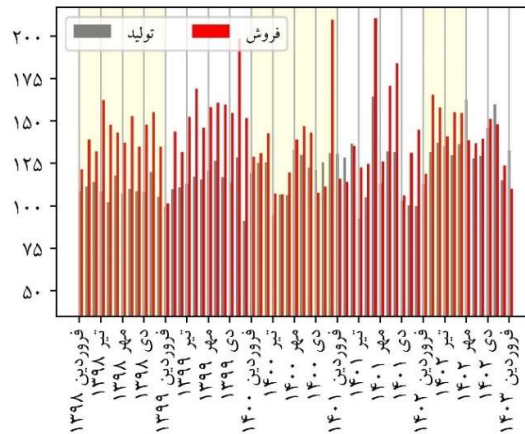
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۷/۸ درصدی و شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۷/۵ درصدی مواجه شده است. مطابق نمودار ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید زیربخش‌های «کنسانتره» و «گندله» منجر به افزایش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» و «سایر» باعث کاهش شاخص فروش شده است.

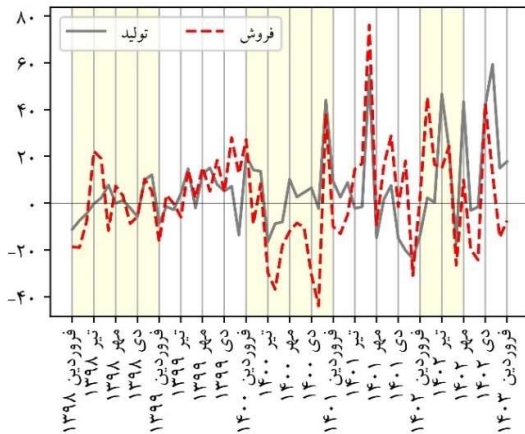

نمودار ۲۵. شاخص های تولید و فروش شرکت های معدنی بورسی (۱۳۹۵=۱۰۰)

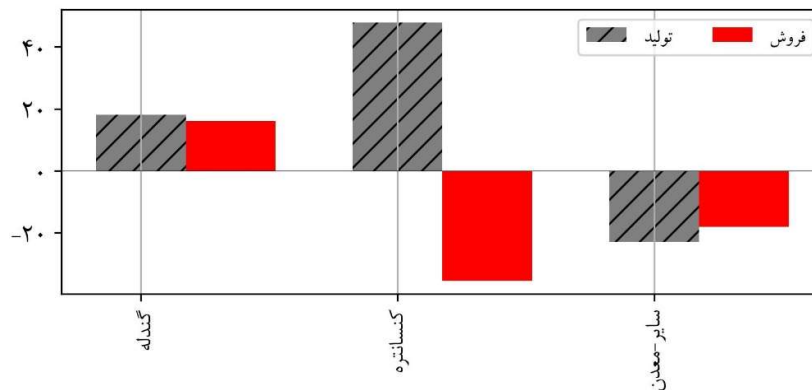

مأخذ: همان.

نمودار ۲۶. رشد نقطه به نقطه شاخص های تولید و فروش شرکت های معدنی بورسی (درصد)

نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

۶. جمع بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بورسی استخراج می شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش، تغییرات شاخص های تولید، فروش و قیمت شرکت های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم ترین رشته فعالیت های آن در فروردین ماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می دهد، طی فروردین ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱/۳ درصدی و شاخص فروش شرکت های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱/۵ درصدی مواجه شده است. شاخص قیمت فعالیت های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۸/۴ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۱/۴ درصد افزایش یافته است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش		شاخص تولید		
رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۷/۵	-۱۱/۰	۱۷/۸	۱۵/۵	معدن
۱/۵	-۳۳/۹	-۱/۳	-۱۳/۶	صنعت
-۵/۷	-۳۹/۸	۴/۶	-۳۲/۳	مواد غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
-۲/۴	-۳۴/۳	-۲۸/۹	-۳۷/۲	منسوجات
-۱۳/۶	-۳۳/۲	-۵/۲	۹/۱	چوب و کاغذ
۳/۱	۱/۸	۲/۵	۳/۳	کک و پالایش
۵/۷	-۱۶/۹	۴/۲	۱۵/۱	شیمیایی (به جز دارو)
-۳/۳	۱/۵	-۱۰/۸	-۲۷/۷	دارو
۵/۹	-۲۶/۰	۱۸/۶	۵/۹	لاستیک و پلاستیک
۲/۴	-۵۴/۳	-۳/۴	-۳۴/۲	کاشی و سرامیک
-۴/۴	-۱۷/۱	۰/۲	-۱۲/۰	سیمان
-۹/۹	-۳۱/۶	۱۵/۲	۱/۶	سایر کانی غیر فلزی
۴/۷	-۲۶/۶	-۲/۹	۲/۵	فلزات پایه
-۲۵/۹	-۴۸/۱	-۱۶/۹	-۲۶/۶	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۴۳/۴	-۴۸/۵	۸/۸	-۴۳/۲	تجهیزات برقی
-۳۳/۶	-۵۳/۹	-۱۰/۲	-۳۶/۷	ماشین‌آلات و تجهیزات
۹/۳	-۶۰/۷	-۲۳/۸	-۴۶/۸	خودرو و قطعات

پی‌نوشت

[۱]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

[۲]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش شاخص مدیران خرید فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ مراجعه شود.

<https://chambertrust.ir/digital-library/publishers.html>.

منابع و مأخذ

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.

۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید فروردین‌ماه ۱۴۰۳، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه ۱۴۰۲، بخش صنعت و معدن، شماره مسلسل ۱۹۷۱۹.

4. www.Codal.Ir.

گذیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۱/۳ درصدی و شاخص فروش افزایش ۱/۵ درصدی را تجربه کرده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir